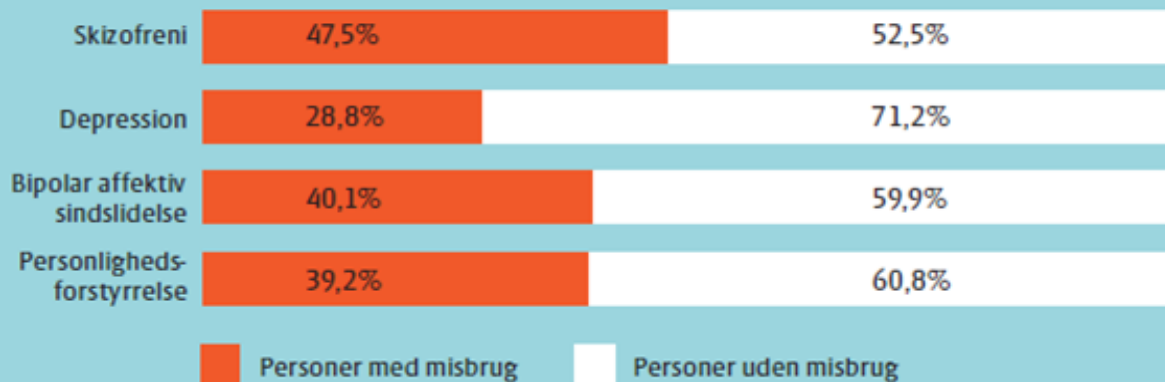

Andele af misbrugere

Udvalgte diagnosegrupper i psykiatrien

Kilde: Jørgensen, Nordentoft, Hjorthøj 2018: "Association between alcohol and substance use disorders and psychiatric service use in patients with severe mental illness: a nationwide Danish register-based cohort study"

Et samlet behandlingstilbud til mennesker med psykiske lidelser og samtidigt misbrug

2 DIAGNOSER: 1 MENNESKE, 1 ANSVAR

Mennesker med psykiske lidelser og samtidigt misbrug har behov for et samlet og integreret behandlingstilbud. Det bakker bl.a. Lægeforeningen, Bedre Psykiatri og Dansk Psykiatrisk Selskab op om.

Data fra Landspatientregisteret viser, at i der 2017 var ca. 16.000 mennesker med psykisk lidelse og samtidigt misbrug og med aktiv kontakt med psykiatrien. Sundhedsstyrelsens og Socialstyrelsens faglige oplæg til en 10-årsplan for psykiatrien angiver, at der i 2018 var ca. 13.000 mennesker med dobbelt-diagnose og refererer et forskningsstudie fra 2015, der estimerer, at omkring hver tredje psykiatriske patient har et misbrug. Dertil kommer et meget stort mørketal, idet en stor del af de patienter, der har misbrug ved siden af deres psykiske lidelse, hverken får det konstateret eller behandlet

DET FAGLIGE OPLÆG TIL EN 10-ÅRSPLAN FOR PSYKIATRIEN ANBEFALER:

Et kvalitetsløft i indsatsen til mennesker med psykiske lidelser og samtidigt misbrug gennem et samlet og integreret behandlingstilbud. Der kan med fordel etableres et samlet og integreret tilbud af høj kvalitet forankret i regionerne med henblik på at sikre en samtidig og koordineret behandling af både den psykiske lidelse, misbrug og eventuel somatisk sygdom (anbefaling 23).

INGEN HAR I DAG ANSVARET FOR BEHANDLINGEN

I dag kan mennesker med psykiske lidelser og samtidigt misbrug få behandling for deres psykiske lidelse og blive afruget i psykiatrien, men skal i de fleste tilfælde søge behandling for deres misbrug i kommunen. I den kommunale misbrugsbehandling kan man omvendt ikke få behandling for de psykiske lidelser og eventuelle andre somatiske sygdomme, der følger med.

Psykisk lidelse og et samtidigt misbrug modvirker et stabilt behandlingsforløb. Medicin erstattes i perioder af alkohol og stoffer med det resultat, at psykoser og psykiske symptomer blusser op. Det kommer tydeligt til udtryk i de psykiatriske skadestuer. Det er mennesker som kommer igen og igen og er påvirkede og udadreagerende.

Hver tredje, der søger hjælp her, har både en psykisk lidelse og et misbrug af enten stoffer, alkohol eller medicin. Men hverken psykiatrien eller kommunen kan tilbyde dem den nødvendige hjælp i form af et samlet og integreret tilbud, der tager højde for interaktionen mellem den psykiske lidelse og misbruget og behovet for kontinuitet i behandlingen.

ET SAMLET REGIONALT TILBUD

Det er afgørende, at alle mennesker med psykisk lidelse og samtidigt misbrug får adgang til sundhedsfaglig behandling i et samlet og integreret behandlingstilbud. Dette er i tråd med, at WHO peger på, at misbrug er en psykisk lidelse.

Danske Regioner foreslår, at målgruppen for mennesker, der skal behandles i et nyt samlet og integreret behandlingstilbud i regionalt regi er alle, som modtager behandling i den regionale psykiatri, og som har et behandlingskrævende misbrug – uanset misbrugets art og omfang.

Det kræver en organisering baseret på et entydigt ansvar for behandlingen af den psykiske lidelse og det samtidige misbrug. Behandlingen skal ske ud fra ensartede sundhedsfaglige principper og skal både give et behandlingsmæssigt kvalitetsløft samt muliggøre bedre behandling af somatiske følgesygdomme.

Et samlet og integreret tilbud vil desuden være langt nemmere for den enkelte at navigere i. For de mest udsatte som fx hjemløse, vil der være behov for at etablere udgående og opsøgende tilbud, som ikke findes i tilstrækkeligt omfang i dag. Forankringen i regionerne giver endvidere mulighed for at trække på erfaringer med dataopsamling, forskning og kvalitetsudvikling på tværs af regioner og kommuner. Samtidig er der et stort potentiale i, at kompetencer og ressourcer bruges bedre i et samlet og integreret tilbud.

Et tæt samarbejde med kommunen er forsat vigtigt, da kommunen ofte vil spille en stor rolle i forhold til den sociale situation for mennesker med psykiske lidelser og samtidigt misbrug. Det gælder for denne gruppe som for mange andre mennesker i både somatikken og psykiatrien, at et tæt samarbejde mellem region og kommune er vigtigt for det samlede forløb og derfor skal prioriteres.

Lægeforeningen, Bedre Psykiatri, Dansk Psykiatrisk Selskab og

Danske Regioner har i [et fælles udspil](#) i 2018 anbefalet, at der etableres et samlet behandlingstilbud, hvor der på en og samme tid tages højde for det enkelte menneskes psykiske lidelse, misbrug og følgesygdomme.

MÅLGRUPPEN I ET NYT SAMLET OG INTEGRERET BEHANDLINGSTILBUD I REGIONALT REGI SKAL VÆRE:

Alle, som modtager behandling i den regionale psykiatri, og som har et behandlingskrævende misbrug uanset misbrugets art og omfang.

KONSEKVENSER FOR SUNDHEDEN

Med dobbeltdiagnoser følger også ofte et generelt dårligt helbred. De somatiske akut-modtagelser møder disse mennesker hyppigt. To ud af tre mennesker med psykisk lidelse og samtidigt misbrug er årligt i kontakt med det somatiske sundhedsvæsen.

Det ses også, at mennesker med psykisk lidelse og samtidigt misbrug har flere og ofte dobbelt så lange indlæggelser på psykiatriske afdelinger, som mennesker uden et misbrug, og udsættes oftere for tvangsindlæggelser og bæltefikseringer.

To ud af tre patienter i retspsykiatrien har ud over en psykisk lidelse også et misbrug

Dobeltdiagnosepatienter er dobbelt så dyre som psykiatriske patienter uden dobbeltdiagnose

De samlede omkostninger for patienter med dobbeltdiagnoser i psykiatrien og somatikken er cirka 1.7 mia. kr. årligt (2017).

En patient med dobbeltdiagnose forbruger i sundhedsvæsenet gennemsnitligt for cirka 100.000 kr., mens en psykiatrisk patient uden dobbeltdiagnose har en gennemsnitsomkostning på ca. 50.000 kr.